

LERUM

Dokumentbenämning/typ: Riktlinje**Verksamhet/process:** Sektor stöd och omsorg**Ansvarig:** Maria Enbuske**Fastställare:** Individnämnden**Gäller fr.o.m:** 2017-11-16**D.nr:** IN17.180-4**Utgåva/version:** 1**Utfärdad/reviderat:** 2017-11-16**Uppföljning:** 2019-11-16

Sektor Stöd och omsorg

Vägledande bestämmelser kring ekonomi för ensamkommande barn

Individnämnden, 2017-11-16 (IN §545/17)

Innehåll

Inledning	2
Lagstiftning och målgrupp	3
Definition ensamkommande barn	3
Barnperspektivet.....	3
Handläggning	4
Bedömning av behov av placeringsform	4
Placeringsformer	5
Hem för vård eller boende (HVB) eller träningslägenhet	5
Stödboende	6
Familjehem samt externa konsulentstödda familjehem.....	7
Barnets inkomster som ska tas hänsyn till	9
Försörjning för asylsökande barn	9
Dagersättning för ensamkommande barn och ungdomar 2017	9
Särskilt bidrag att söka hos Migrationsverket	9
Försörjning för barn/ungdomar med uppehållstillstånd	10
Barnbidrag	10
Barnpension	10
Studiebidrag.....	10
Sparade medel	10
Extra inkomster	11
Ungdomar 18-20 år.....	11
Beslut om fortsatt placering i familjehem, HVB eller stödboende.....	11
Gymnasiestuderande i eget boende	11
Deltar i etableringsinsatser	12
Ej gymnasistuderande och utan etableringsplan	12
Barn som har fått avslag på sin asylansökan	12
Bedömning av behov	13
Riktlinjer för ekonomi	15
Initial grundutrustning	15
Lokala resor.....	15
Mobiltelefon, inköp & laddning kontaktkort.....	15
Fritidssysselsättning	16
Umgängesresa	16
Hemutrustning.....	17
Legitimation och pass.....	17
Glasögon/linser.....	18
Hemförsäkring.....	18
Boendekostnader	19
Fickpengar	19

Inledning

De vägledande riktlinjerna ska tillämpas av:

- handläggare som arbetar med ensamkommande barn och ungdomar och gör bedömningar av rätten till, och behov av, bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen med bestämmelser om vård av unga (LVU).
- handläggare som arbetar med verkställighet av familjehemsplaceringar.
- personal som arbetar på kommunens egna boenden för ensamkommande barn.

Riktlinjerna syftar till att öka likabehandlingen och rättssäkerheten kring ensamkommande barn och ungdomar som är placerade av socialtjänsten i Lerums kommun. De är utformade utifrån ett barnperspektiv och med utgångspunkten att erbjuda samma vård till ensamkommande barn och ungdomar som till andra barn och ungdomar som är placerade av socialtjänsten. Riktlinjerna är vägledande men ytterst bedöms och prövas alltid barnets/ungdomens behov individuellt.

Riktlinjerna grundar sig på:

- [Ensamkommande barn och unga. Handbok om socialnämndens ansvar och uppgifter. Socialstyrelsen november 2016.](#)
- [Socialstyrelsens meddelande blad nr 1/2026: Ny placeringsform, stödboende för barn och unga 16-20 år.](#)
- SKL:s cirkulär [08:81](#) samt [12:62](#): Ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna.
- [PM Socialstyrelsens 2015-11-11; Ensamkommande barn och ungdomars försörjning](#)
- [SKL:s webbutbildning](#) för ensamkommande barn och unga
- Relevant rättspraxis från Högsta Förvaltningsdomstolen, HFD
- Migrationsverkets webbplats www.migrationsverket.se
- [Förordning \(2010:1122\) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar](#)
- [Förordning \(1990:927\) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.](#)
- [Förordning \(2017:193\) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.](#)

Lagstiftning och målgrupp

Bistånd för ensamkommande barn kan beviljas enligt SoL och/eller lag med LVU. Beslut om försörjningsstöd och livsföring i övrigt kan endast beviljas enligt SoL.

Definition ensamkommande barn

Med *ensamkommande barn* menas att barnet har kommit till Sverige utan föräldrar eller någon annan medföljande legal vårdnadshavare samt var under 18 år vid ankomsten. Även barn som övergivits av sina föräldrar efter att familjen kommit till Sverige räknas som ensamkommande barn.

Enligt FN:s barnkonvention definieras alla personer under 18 år som barn. I de här riktlinjerna kommer därför först och främst begreppet "*barn*" användas vid generella beskrivningar av gruppen ensamkommande barn och ungdomar. Med ungdom avses dock även personer som fyllt 18 år men inte 21 år.

Huvudregeln är att ensamkommande barns placering upphör vid 18 års ålder. Om den unge själv ansöker om fortsatt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL finns möjlighet att fatta beslut om fortsatt vård upp till 21 år om behov finns.

Asylsökande barn som blir 18 år i avvaktan på beslut ska åter till Migrationsverket transitboende förutsatt att inget vårdbehov finns.

Barnperspektivet

Sverige har utan reservation godkänt FN:s barnkonvention om barns rättigheter. Det finns fyra grundprinciper i barnkonventionen;

- barnets bästa ska beaktas i alla beslut och åtgärder
- barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering
- barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- barnet har rätt att säga sin mening och få den respekterad

Barn och i synnerhet ensamkommande barn kan ha svårt att föra sin egen talan på samma sätt som vuxna. Dessa barn saknar oftast grundläggande kunskaper i svenska och är i behov av extra stöd av att vuxna omkring dem bevakar deras rättigheter.

Barn ska beviljas bistånd på samma grunder oavsett om barnet har uppehållstillstånd eller inte. Barnets **behov** ska styra vilket bistånd och stöd som beviljas av individnämnden och utgångspunkt är alla barns lika värde.

Socialtjänstens ansvar för ensamkommande barn innebär att erbjuda **god vård**. Med god vård avses att behoven ska tillgodoses för att uppnå en skälig levnadsnivå. Vården ska vara trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet. Därför ska ensamkommande barn i första hand **beviljas bistånd i samband** med vård och inte genom försörjningsstöd. Det vill säga att samma enhet med ansvar för placeringen ska göra bedömning kring barnets behov utifrån begreppet god vård.

Socialtjänsten ansvarar, förutom att medverka till att de får god vård ska nämnden verka för att placerade barn får lämplig utbildning och den hälso- och sjukvård de behöver (6 kap. 7 § SoL).

Handläggning

Ansvaret för det ensamkommande barnets boende med mera inträder direkt vid anvisningen även om barnet ännu inte fysiskt befinner sig i kommunen.

När Lerums kommun får en anvisning ska en utredning omgående inledas kring barnets/den unges sociala situation och behov enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL.

Barnets/den unges primära skyddsbehov ska beaktas. Den gode mannen ska höras som part och hans/ hennes åsikter ska beaktas i utredningen.

Bedömning av behov av placeringsform

Insatser inom socialtjänsten till ensamkommande barn ska genomföras i samförstånd med barnet och dennes gode man eller särskilt förordnad vårdnadshavare.

Rätten till stöd och hjälp från socialnämnden kan inte avse andra insatser än sådana som bedöms kunna tillgodoses individens behov på ett lämpligt sätt. Det finns således ingen ovillkorlig rätt för en enskild att få en viss bestämd insats.¹

Vid bedömningen måste en sammanvägning göras av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Går beslutet emot ska avslagsbeslut lämnas för att ge möjlighet till överklagan.

Vid val av placering vid HVB eller familjehem/tillfällig familjehems placering ska alltid en bedömning göras av om förutsättningar svarar mot de behov som barnet eller den unge har.

¹ Prop .1979/80.1 del A s. 185

Placeringsformer

Hem för vård eller boende (HVB) eller träningslägenhet

Insattstyp/Syfte	<p>Med hem för vård eller boende avses ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. HVB för ensamkommande barn syftar till att ge omvårdnad, stöd och fostran. Verksamheten bedrivs yrkesmässigt. Vistelsen på ett HVB sker under begränsad tid.</p> <p>Träningslägenhet kan bli aktuellt för ensamkommande barn som får permanent uppehållstillstånd. Formen är tänkt som ett utslussningssteg, att ungdomen förberedas inför att bo själv, mellan asylboende och egen lägenhet.</p> <p>Det finns flera typer av HVB för ensamkommande barn, dels kommunala som drivs av Lerums kommun och dels privatägda. Vid placering i Lerums kommunala boenden betalas ingen dygnsavgift. De privata boendena däremot har en dygnsavgift per ensamkommande barn.</p> <p>Alla boendena har olika tillvägagångssätt vad gäller barns ekonomi och det skiljer sig åt vad som ingår i dygnsavgifter eller vad som betalas ut av boendet till barnet. Det finns HVB som inte betalar något till eller för barnet utöver vissa gemensamma aktiviteter.</p> <p>Barnet ska garanteras samma nivå av god vård som andra barn som är placerade av socialtjänsten under lång tid. I HVB som drivs av Lerums kommun ingår omvårdnad, mat och förbrukningsvaror, laddning av telefonkort, stöd till fritidssysselsättning i form av gruppaktiviteter.</p> <p>Med förbrukningsvaror i kommunens HVB avses schampo, tvål, plåster samt ej receptbelagda läkemedel, exempelvis värktabletter såsom Alvedon/Ipren.</p>
Avgränsning	<p>Basutrustning till den unge ges inte via HVB i Lerums regi.</p> <p>Vid placering på HVB ska barnet vara utrustade med för årstiden adekvata kläder.</p>
Ansvarig	Handläggare eller HVB.

Stödboende

Insattstyp/Syfte	<p>Med ett stödboende avses en verksamhet inom socialtjänsten som tar emot enskilda i åldern 16-20 år i ett eget boende med individanpassat stöd. Stödet kan innefatta samtal av motiverande och trygghetsskapande karaktär, pedagogiskt stöd i den dagliga livsföringen, samhällsinformation, medverkan i kontakter med myndigheter, hjälp att etablera sociala relationer och finna aktiviteter som kan bidra till en meningsfull fritid.</p> <p>Stödboende kännetecknas av ett antal lägenheter/boenden i en sammanhållen verksamhet.</p> <p>Det huvudsakliga syftet med en placering i ett stödboende är att under trygga former träna och förbereda barnet eller den unge för ett självständigt boende och vuxenliv. Stödboende kan vara ett fristående placeringsalternativ eller fungera som en utslussning till eget boende från annan vårdform. En individuell bedömning ska alltid göras om insatsens lämplighet.</p>
Målgrupp	<p>Barn och unga i ålder 16-20 år som bedöms kunna bo i ett eget boende med anpassat stöd och som inte har behov av sådana vård- och behandlingsinsatser som motiverar en placering i HVB, ska kunna placeras i ett stödboende. Jämfört med den grupp av barn som placeras i HVB är stödboende avsett för barn och unga som är bättre socialt fungerande och endast har ett mindre vårdbehov. De är också så pass mogna och självständiga att familjehemsplacering inte bedöms lämplig.</p>
Utformning	<p>Stödboende i regi av Lerums kommun kommer inledningsvis ha karaktären av kollektivt boende där man delar kök, badrum/toalett samt allrum.</p> <p>I stödboende i Lerums regi ingår möbler, grundutrustning för ett hem såsom lakan, handukar, husgeråd.</p>
Avgränsning	<p>Barn i åldern 16-17 år får placeras i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl. (6 kap 1 § SoL) Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo och leva i ett eget boende, att barnet själv uttryckt en önskan att bo i eget boende. Socialnämnden behöver iaktta en större försiktighet vid placering av barn i stödboende, i förhållande till personer som är myndiga. Skälen för detta är främst att personer under 18 år är att betrakta som en särskild skyddsvärd grupp och att det kan finnas risker med att placera ett barn i eget boende med en mindre närvaro och kontakt av personal.</p>

Familjehem samt externa konsulentstödda familjehem

Insatstyp/syfte	<p>Familjehem syftar till att ge ensamkommande barn stadigvarande vård och fostran på uppdrag av socialnämnden. Det är ett enskilt hem som inte bedrivs yrkesmässigt. I Lerum är ensamkommande barn placerade i kommunens egna familjehem, hos släktingar eller andra närstående eller i externt rekryterade familjehem där en konsulent ger stöd till familjehemmet.</p> <p>Ett barn får inte utan socialnämndens medgivande eller beslut om vård tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem som inte tillhör någon av föräldrarna eller någon annan som har vårdnaden om honom eller henne (6 kap 6§ första stycket SoL). Vad som avses med stadigvarande är inte entydigt, men det finns visst stöd för att den bortre tidsgränsen för tillfällig placering skulle vara sex månader (JO1998/99 s 235 f).</p> <p>När barnet är placerat i familjehem, inklusive nätverksplacering, betalas omkostnad och arvode ut enligt rekommendation från Sveriges kommuner och landstings (SKL) Cirkulär 12:62 samt 08:81. Summorna uppdateras årligen och utgår från basbeloppet. Vid privatplaceringar utgår ingen ersättning. Vid släkting placeringar utgår lägsta arvode och omkostnad.</p> <p><u>Omkostnader</u></p> <p>Ersättningen utgörs dels av en åldersfördelad schablon, som kallas grundkostnad, dels av tilläggs-kostnader som beräknas individuellt utifrån om det placerade barnet har speciella behov. I grundkostnaden ingår kostnader för barnets livsuppehälle och del i de gemensamma hushållsutgifterna. Exempel på sådana utgifter är livsmedel, kläder, skor, personlig hygien, fickpengar, lek och fritid, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd, textilier, TV, telefon och normalt slitage.</p> <p>Asylsökande barns dag ersättning från Migrationsverket betalas ut till god man och dras av från grundkostnaden. (för mer information vad dag ersättningen täcker se ” Barnets inkomster som ska tas hänsyn till”.)</p> <p>Omkostnadsersättningen inkluderar barnbidrag alternativt studiebidrag som dras av då det går direkt till familjehemmet alternativt ungdomen. Familjehemmet ger barnet fickpengar och ansvarar för att omkostnadsersättningen kommer barnet till godo.</p>
-----------------	--

	<p>Exempel på tilläggskostnader är barn-/skolbarnomsorgsavgift, fritidskort, kostnader för umgängesresor till föräldrar eller andra närstående, specialkost, kostsamma fritidsaktiviteter, semesterresor samt eventuella avgifter för färdtjänst.</p> <p>Omkostnad bör betalas ut när beslut om tillfällig familjehemsplacering/ jourplacering fattas.</p>
Omfattning	<p>Fritidsaktiviteter</p> <p>När barn och ungdomar är placerade i HVB eller familjehem utgår som regel en ekonomisk ersättning från kommunen, som ska täcka alla utgifter för barnet. Endast i undantagsfall kan kostnader beviljas utöver den ekonomiska ersättningen.</p> <p>För fritidsaktiviteter kan, efter en individuell bedömning, högst 5 % av prisbasbeloppet beviljas per barn och år.</p> <p>Vid bedömning av behov av extra utrustning ska hänsyn tas till om barnet har egna inkomster eller sparade medel som kan täcka behovet.</p> <p>Basutrustning i familjehemmet</p> <p>När beslut om familjehemsplacering fattas ska också en bedömning göras kring vilken basutrustning barnet behöver. Barnet behöver exempelvis en säng, sängkläder, någonstans att lägga kläder och någonstans att göra läxor med mera. Beroende på barnets ålder kan ytterligare saker tillkomma för basutrustning, exempelvis barnvagn. Om barnet har någon form av funktionsnedsättning kan även det innebära att extra utrustning behövs. Basutrustningen tillhör barnet och följer med barnet vid en eventuell omplacering.</p> <p>Vid tillfällig familjehemsplacering i redan kontrakterat jourfamiljehem där viss utrustning redan finns ska bedömning göras utifrån detta.</p> <p>Statlig ersättning utgår för basutrustning av hemmet och återsöks av socialtjänsten. Migrationsverket betalar inte ut kostnader för detta till barnet direkt och därför ska god man inte hänvisas att ansöka om dessa kostnader från Migrationsverket under asyltiden.</p>
Ansvar	Handläggare ansvarar för Basutrustning och kläder

Barnets inkomster som ska tas hänsyn till

Försörjning för asylsökande barn

När ett barn söker asyl i Sverige ska god man ansöka om dagersättning från Migrationsverket enligt lagen om mottagande av asylsökande, LMA. Om personen har fyllt 16 år kan denne ansöka själv.

Dagersättning för ensamkommande barn och ungdomar 2017

24 kr/dag på boenden där mat ingår (Familjehem/HVB)

71 kr/dag på boenden där mat inte ingår (Stödboende)

61 kr/dag på boenden där mat inte ingår och för personer som delar hushållskostnader om barnet bor i familj.

Socialtjänsten ska meddela Migrationsverket omgående att barnet är placerat i familjehem/tillfällig familjehemsplacering (inklusive släkting/nätverkshem) och betalar omkostnad till familjehemmet, då **reduceras dagersättningen till 24 kr/dag**.

Dagersättningen ska täcka kostnader för kläder, skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror. Den ska också täcka utgifter för hälso- och sjukvård, tandvård och läkemedel om inte annat följer av förordningen (1994:362) in vårdavgifter för vissa utlänningar.

Dagersättningen betalas ut tills barnet får uppehållstillstånd och under en månad till.

Kost, logi, och omvårdnad (inklusive gemensamma fritidsaktiviteter) för barn som bor på boende som kommunen tillhandahåller får kommunen ersättning för av Migrationsverket.

Särskilt bidrag att söka hos Migrationsverket

God man kan också ansöka om särskilt bidrag för barnet från Migrationsverket om det finns ett angeläget behov som inte ryms inom dagersättningen. Det angelägna behovet måste vara mycket starkt för att bidrag ska utgå. Särskilt bidrag är till för kostnader som är nödvändiga för en dräglig livsföring. Det kan till exempel vara kostnader för vinterkläder, kosttillskott samt handikapp- och spädbarnsutrustning och där man inte haft möjlighet att spara dagersättning som utbetalats.

Mer information kring ersättningarna från Migrationsverket hittar du på Migrationsverkets webbplats.

Försörjning för barn/ungdomar med uppehållstillstånd

Barnbidrag

Barn som är 0-16 år kan få barnbidrag och förlängt barnbidrag (vid exempelvis grundskolestudier efter 16 år).

När barnet placeras i familjehem ska kommunen meddela Försäkringskassan för att barnbidraget ska utbetalas till familjehemmet.

Om barnet bor på ett hem för vård eller boende (HVB) och har god man betalar Försäkringskassan i regel inte ut barnbidrag då det krävs att barnet har en särskilt förordnad vårdnadshavare för att göra det.

Barnpension

Barnet kan ha rätt till efterlevandestöd hos Pensionsmyndigheten ifall en förälder, eller båda, saknas eller är avliden/avlidna. Barnet måste ha fått permanent uppehållstillstånd för att vara berättigade till efterlevandestöd.

Studiebidrag

Barn som har fyllt 16 år och studerar vid en gymnasieskola (eller grundskola) ska söka **studiebidrag** från Centrala studiestödsnämnden, CSN. God man eller särskilt förordnad vårdnadshavare ansöker om detta fram tills att barnet fyller 18 år och därefter gör ungdomen det själv. Studiebidraget betalas ut under 10 månader av året (under juli och augusti utbetalas inte studiebidrag).

Den unge har även rätt att söka **Extra tillägg** från CSN som utbetalas 10 månader om året. Studiestödet är inte ett generellt bidrag såsom barnbidrag utan kan dras in vid hög och/eller upprepad frånvaro/ströfrånvaro. Detta kompenseras inte med ekonomiskt bistånd eller på andra sätt. Det extra tillägget från CSN ska inte räknas som inkomst. Det är fastslaget i två vägledande domar (RÅ 1990 ref 7, RÅ 1996 ref 12).

Sparade medel

Vid ansökan ska bedömning göras om behov kan tillgodoses med egna tillgångar som exempelvis sparade medel. I en dom 2017-05-24 från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 3236-16) bedömdes att sparade medel skulle räknas som inkomst vid bedömning av rätten till försörjningsstöd. I det aktuella fallet bestod de sparade medlen av retroaktiv utbetalning av extra tillägg.

Extra inkomster

Enligt Socialstyrelsen² kan bestämmelsen i kap 1 a § SoL om skolungdomars arbetsinkomster inte anses vara tillämplig för ensamkommande barn och ungdomar. Anledningen är att bestämmelsen gäller vid prövningen av föräldrars rätt till ekonomiskt bistånd för hemmavarande skolungdomar. Däremot kan den särskilda beräkningsregeln i 4 kap 1 b § SoL, så kallad jobbstimulans vara tillämplig vid beräkning av försörjningsstöd. *För mer information om jobbstimulans se "Vägledande bestämmelser för försörjningsstöd"*.

Ungdomar 18-20 år

Barn som påbörjar gymnasiestudier före 18 års ålder har rätt till utbildning i gymnasieskola eller gymnasiesärskola. Enligt föräldrabalken är föräldrar underhållsskyldiga för skolungdomar som fyllt 18 år till dess de fyller 21 år oavsett om den unge bor hemma eller i eget boende. När det gäller ensamkommande barn och ungdomar där föräldrar saknas, är den unge istället hänvisad till att söka ekonomiskt bistånd för att kunna avsluta sin grundutbildning. För den som fyllt 18 år och har rätt att fatta egna beslut finns olika situationer som beskrivs nedan.

Beslut om fortsatt placering i familjehem, HVB eller stödboende

Kommunen kan i vissa fall få statlig ersättning för omvårdnad av kommunplacerade ensamkommande ungdomar som har fyllt 18 år men inte 21 år. Det krävs då att vården har påbörjats före 18 års ålder och att det finns beslut om fortsatt insats.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till gymnasiestuderande upp till 21 år i de fall behov av fortsatt vård föreligger under studietiden.

Gymnasiestuderande i eget boende

Kommunen kan efter ansökan till Migrationsverket få statlig ersättning för ekonomiskt bistånd som ges till ungdomar mellan 18-21 år om de går i gymnasieskolan eller motsvarande grundutbildning och har eget boende, men som inte har sina föräldrar i landet. Med eget boende avses då boende utanför socialtjänstens försorg.

Den unge ska ansöka om studiebidrag/extra tillägg till studiebidrag hos CSN. I vissa fall kan den unge ha rätt till bostadsbidrag via Försäkringskassan. Från och med höstterminen det år den unge fyller 20 år har han/hon rätt att ansöka om studiemedel hos CSN och ska då kunna försörja sig själv under studierna.

² PM från Socialstyrelsen 2015-11-11 Dnr 3.2-27697/2015

Undantag kan endast göras i de fall då behov av fortsatt vård *föreligger av* HVB/familjehem.

Deltar i etableringsinsatser

Rätten att få en etableringsplan gäller under ett års tid från och med den dag som den nyanlände blev folkbokförd i en kommun för första gången. Försörjningen tillgodoses genom etableringsersättning.

Ej gymnasiestuderande och utan etableringsplan

Likabehandlingsprincipen råder. För rätt till ekonomiskt bistånd ska den som är arbetslös och oförhindrad att arbeta, om det inte föreligger godtagbara skäl, vara aktivt arbetssökande och anmäld på arbetsförmedlingen.

Barn som har fått avslag på sin asylansökan

Om barnet får beslut om avslag på sin ansökan är barnet fortfarande inskrivet hos Migrationsverket och har rätt till ersättningar enligt LMA och socialtjänsten.

Om barnet inte samverkar för återvändande och inte kommer till de träffar som Migrationsverket kallar till kommer barnet att betraktas ha "avvikit" och skrivs ut från Migrationsverket då ärendet lämnas till gränspolisen. Då upphör även ersättningar enligt LMA. Socialtjänsten har ett fortsatt ansvar för placering och insatser enligt socialtjänstlagen så länge barnet befinner sig i Sverige. Den kommun där barnet eventuell ger sig tillkänna igen bär ansvaret för fortsatt vård och en ny asylansökan ska göras. Ny anvisning ska göras om Migrationsverket bedömer att det bästa för barnet är att komma tillbaka till Lerum.

Kommunfullmäktige i Lerums kommun beslutade 2017-04-27 att rekommendera att Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning inte ska gälla förrän beslutet vinner laga kraft efter överklagande eller då den ensamkommande unga fyller 18 år enligt den ålder hen själv har uppgivit.

Följande undantag gäller för rekommendationen:

- Om åldersuppskrivningen inte överklagas ska den ensamkommande unga anses vara myndig och hänvisas till Migrationsverket.
- Om den ensamkommande unga blir åldersuppskriven och väljer att inte genomföra en åldersbedömning ska personen anses som myndig och hänvisas till Migrationsverket även om överklagande gjorts.
- När den ensamkommande unga blir myndig enligt den ålder som personen själv har uppgivit så ska personen hänvisas till Migrationsverket, oavsett om överklagandet har avgjorts eller inte.

- Om åldersuppskrivning utförd av Rättsmedicinalverket fastställer att den ensamkommande unga är myndig så ska personen hänvisas till Migrationsverket även om beslutet överklagas

Godmanskapet upphör utan särskilt beslut när barnet fyller 18 år eller blir uppskriven i ålder.

Bedömning av behov

Huvudregeln är att ensamkommande barns behov tillgodoses av dagersättning och särskilt bidrag från Migrationsverket och för barn med uppehållstillstånd genom egna inkomster i form av bl a barnbidrag, studiebidrag och pension.

De ensamkommande barnen ska dock tillförsäkras en god vård vilket innebär att rekommendationer har tagits fram kring vad som kan beviljas om behov finns för att barnen ska bedömas få en god vård.

Primärt handlar det om att stimulera och aktivera till meningsfulla fritidsaktiviteter som är regelbundna och ledarledda samt främjar ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Ledarledd aktivitet bedöms vara en skyddsfaktor mot utanförskap, vilket är särskilt viktigt för målgruppen ensamkommande barn.

Socialtjänsten ska alltid göra individuella bedömningar kring barns behov. Är barnets behov redan tillgodosett av t ex befintliga inkomster och genom placering beviljas inte bistånd. Inför bedömning av behovet behöver handläggare undersöka vad som ingår i beviljad placering med familjehemssekreterare eller på det aktuella boendet. Har barnet behov utöver framtagna rekommendationer, ska bedömning göras kring detta.

Vid bedömning av individuella behov hos asylsökande barn görs en bedömning av hur lång tid behovet eller placeringen antas vara. Kan behovet antas vara för en kortare tid exempelvis i avvaktan på närliggande beslut om uppehållstillstånd, görs en bedömning av behovet i stunden och för tre månader framåt. För barn och ungdomar med uppehållstillstånd ska en långsiktig bedömning göras precis som för andra barn.

Alla ansökningar ska behovsprövas individuellt utifrån begreppet skälig levnadsnivå enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen. Ansökningar kan göras av ungdomen själv (>15 år) eller av barnets/ungdomens ställföreträdare/god man. God man skall vid ansökan hos socialtjänsten bifoga dokumentation; kontoutskrift, ansökan och svar från Migrationsverket. Om dokumentationen inte inkommer kan ansökan avslås, då utredning inte kan göras och därmed inte heller en bedömning av behovet.

Vid bedömning av behov ska handläggaren utreda barnets ekonomi, dvs inkomster/utgifter och sparade medel. Vidare ska utredas om behovet av det sökta biståndet tillgodoses via pågående placering. Har bistånd eller bidrag från annan myndighet, frivilligorganisation eller fond för något liknande utgått, kan den enskilde därigenom bedömas vara tillförsäkrad skälig levnadsnivå. En bedömning ska göras om den enskilde har behov av biståndet för att få en god vård.

Riktlinjer för ekonomi

Initial grundutrustning

Insatstyp/Syfte	Många barn som kommer till Sverige ensamma kommer i de kläder de har på sig och max ett ombyte. De behöver grundutrustas på samma sätt som andra barn som placeras där det inte är möjligt för barnet att gå hem och hämta kläder eller inte har kläder som behövs för en bra tillvaro.
Omfattning	Max 2000 kronor som avser grundutrustning kläder, inklusive idrottskläder enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen. Har barnet tidigare fått pengar av till exempel Migrationsverket eller ett boende kan det räknas av från förslagen summa.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Lokala resor

Insatstyp/Syfte	Busskort (fritidskort) kan beviljas för att stimulera och aktivera till en meningsfull fritid.
Omfattning	Faktisk kostnad (800 kr år 2017) för en tremånadersperiod kan beviljas enligt 4 kap §§ 1 och 2 socialtjänstlagen. Förlorat fritidskort ersätts inte förrän nästa tremånadersperiod. Är kortet registrerat hos Västtrafik ersätter de förlorat kort.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Mobiltelefon, inköp & laddning kontaktkort

Insatstyp/Syfte	Även om det finns telefon i familjehemmet eller på boendet behöver barnet många gånger ha en mobiltelefon för att kunna upprätthålla nära kontakt med familj och anhöriga som är kvar i hemlandet.
Omfattning	I Lerums kommuns HVB kan 50 kr/månaden ges för kontantkortsladdning. På boendena finns Wifi och den unge ska uppmanas att ringa via olika sociala medier i de fall det är möjligt. Bistånd kan beviljas till en telefon, den billigaste på marknaden.
Avgränsning	För den som uppbär försörjningsstöd enligt norm ingår kostnad för samtal.

Ansvar	Kommunens HVB står för kontantkortsladdning. Anskaffande av telefon administreras av handläggare.
--------	---

Fritidssysselsättning

Insatstyp/Syfte	<p>Att kunna delta i en fritidssysselsättning är viktigt för alla barn och ungdomar. Det främjar en god fysisk och psykisk hälsa. Det ökar även barnets möjligheter till integration genom att skapa nya nätverk samt skyddar mot utanförskap.</p> <p>Rekommendationen är att extra kostnader beviljas för detta för att barnet ska kunna delta i flera aktiviteter, både sportaktivitet och annan verksamhet såsom läger.</p> <p>Avser sådana aktiviteter som det är rimligt att alla får möjlighet till. Aktiviteterna gäller både inomhus och utomhus, viss motion och kultur.</p> <p>I Lerums kommuns HVB samt Stödboende ingår samordnade gruppaktiviteter.</p>
Omfattning	Högst 5 % av basbeloppet per år och barn inklusive den utrustning som är nödvändig för aktiviteten/aktiviteterna enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.
Ansvar	Administreras av handläggare

Umgängesresa

Insatstyp/Syfte	<p>Socialtjänsten ska som vid andra placeringar verka för att barnet ska ha god kontakt med föräldrar och syskon eller andra viktiga anhöriga. Att resa till det land där familjen befinner sig är ofta den enda möjligheten till umgänge. Om behov och möjligheter finns och säkerhetsaspekten är utredd kan umgängesresa beviljas. Resan ska planeras i god tid och barnet uppmanas att spara till resan. Kontakt med anhöriga som barnet vill träffa ska alltid tas inför bedömning. Utifrån ålder kan det vara nödvändigt att en person följer med på resan, t ex någon i familjehemmet.</p>
Omfattning	<p>I de fall utövandet av umgängesrätten förutsätter resor till annan ort inom/utom Sverige ska det bedömas vad som är rimligt att en låginkomsttagare har möjlighet att bekosta.</p> <p><i>Inom Sverige</i></p>

	<p>Skälig kostnad kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL som en del av omkostnadsersättning om den unge saknar egna medel.</p> <p><i>I övriga fall</i></p> <p>Skäliga kostnader är lägsta pris som erbjuds, det vill säga god man eller barnet själv ska undersöka priset hos flera resebolag, samt resesätt.</p>
Särskilda villkor/undantag	God man eller särskild förordnad vårdnadshavare ska samtycka till, och ansvarar för, att barnet reser.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Hemutrustning

Insatstyp/Syfte	<p>När en ungdom flyttar till ett omöblerat träningsboende eller egen lägenhet bör bistånd beviljas till hemutrustning.</p> <p>Ensamkommande ungdomar har sällan något nätverk som kan hjälpa till med saker och bidra med till exempel möbler eller husgeråd på samma sätt som många andra ungdomar har som flyttar hemifrån. De måste ofta köpa allt själva, begagnat och nytt. De har inte heller valet att bo kvar hemma hos sina föräldrar.</p> <p>Hemutrustning avser säng, madrass, sänglinne, matbord och stolar, köksutrustning, städutrustning, soffa, soffbord, lampor, TV och dammsugare.</p>
Omfattning	Max 20 % av PBB kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt till träningslägenhet eller boende där den unge själv måste köpa hemutrustning.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Legitimation och pass

Insatstyp/Syfte	<p>När barnet får uppehållstillstånd ska god man ansöka om ett ID-kort hos Skatteverket. Att ha ett ID-kort är en grundförutsättning i det svenska samhället. ID-kortet ska betalas i förväg.</p> <p>Om barnet inte har ett hemlandspass eller möjlighet att ansöka om ett sådant och behöver resa utanför Sverige måste barnet ha ett främlingspass. Exempelvis vid skolresa, umgängesresa till föräldrar/släktingar eller semesterresa. Migrationsverket utfärdar främlingspass.</p>
-----------------	--

Omfattning	Faktisk omkostnad kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Glasögon/linser

Insattstyp/Syfte	Bistånd kan beviljas till ungdom som fyllt 20 år och har behov av glasögon. Kostnadsförslag skall alltid inhämtas från optiker av den enskilde. Av kostnadsförslaget skall behovet av glasögon framgå och vad som ingår i begärt pris.
Omfattning	Maximal kostnad för båge är 2 % av prisbasbeloppet samt glas.
Särskilda villkor/undantag	Barn mellan 8 år t.o.m. 19 år, som är i behov av glasögon eller kontaktlinser, omfattas sedan 2016-03-01 av landstingens skyldighet att erbjuda hjälp enligt hälso- och sjukvårdslagen. <i>För ungdomar över 19 år:</i> Bistånd till specialslipade eller specialbehandlade glas såsom färgade eller extra tunna glas, beviljas inte om behovet inte är styrkt av läkarordination. Den extra kostnaden godtas om specialslipning eller behandling är det enda alternativet för att korrigera synfel. Kostnad för ögonlinser kan godtas efter individuell bedömning kopplat till den unges vård- & genomförandeplan.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Hemförsäkring

Insattstyp/Syfte	Försäkring ingår oftast vid placering i familjehem och på HVB men i självständigt boende bör ungdomen ha en egen hemförsäkring.
Omfattning	Bistånd beviljas med faktisk kostnad till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Utgift för hemförsäkring beviljas månadsvis. Om skada i hemmet uppstår kan bistånd till hemförsäkringens självrisk beviljas som bistånd för den enskildes livsföring i övrigt.
Särskilda villkor/undantag	Alla barn i Lerums kommun har en olycksfallsförsäkring som gäller dygnet runt. Försäkringen omfattar även barn/unga som är placerade i eller utanför kommunen.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Boendekostnader

Insattstyp/Syfte	När ungdomen bor själv och har ansvar för sin egen ekonomi bedöms detta enligt Lerums kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd.
Särskilda villkor, undantag	Undantag kan finnas om ungdomen själv blir förälder och bor i eget boende.
Ansvar	Administreras av handläggare.

Fickpengar

Insattstyp/Syfte	Under juli och augusti betalas inget studiebidrag ut. För de barn som har permanent uppehållstillstånd, bor på HVB, träningslägenhet och som inte får feriearbete, har sparade tillgångar eller arbetar extra finns möjlighet att kompensera inkomstbortfallet genom fickpengar. För att ha rätt till bistånd ska studerande kunna visa att de i god tid sökt praktik/feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsägbar situation. Studiemedlen ska täcka levnadsomkostnaderna under terminerna t.o.m. den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till bistånd.
Omfattning	Maxsumma motsvarande studiebidraget kan beviljas per månad under juli och augusti enligt 4 kap §§ 1 o 2 SoL om behovet inte tillgodoses.
Övrigt	Vid familjehemsplacering ökas omkostnadsersättningen med motsvarande om inte redan hänsyn tagits till att studiebidraget utgår för tio månader/år.
Ansvar	Administreras av handläggare